

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Val dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Temeljni pojmovi prave državne politike.

II.

Narodnost bodi vsakemu sveta.

Načelo narodnosti je v novejši zgodovinski dobi postalo skoraj najvažnejši činitelj državnega prava. V srednjem veku in skoraj do tretjega desetletja 19. veka ni človeštvo skoraj prav nič poznalo tega načela in njega velavnost ni bila pripoznana v javnem pravu; za meje držav niso bili mero-dajni narodi, ampak vojne potentatov, ali pa podedovanja in po nekakem celo prodaja; države so se ustanovljale le bolj na podlagi hišne politike raznih dinastij, ki so v Evropi vladale. Še le novejšemu času je bilo pridržano, da okliče načelo narodnosti kakor načelo narodnega prava, kakor neprodajljiva, sveta pravica, katere se ne sme nihče taknoti, prav tako, kakor vere ali svobode vestnega prepričanja.

Načelo narodnosti je celo po naj-novejšem pravu postala edina podlaga, na kateri se imajo staviti države. Narodnost, katera je in ostane odslej najmerodavnejši činitelj v razvitju držav, začeli so pred vsem poudarjati italijanski pisatelji in med njimi v prvi vrsti Mamiani, Massimo d'Azeglio, Luigi Palma, še živeči italijanski minister Mancini, ki je proglasil narodnost, kakor temelj ljudskega prava, in še mnogo drugih. — Kmalu so se poprijeli tega novošegnegga, a istini tega prava tudi pisatelji drugih na-

rodov, posebno Francozje in razni pisatelji zatiranih Slovanov.

Italijanske revolucije, ki so se začele kmalu po takozvanej restavraciji na Francoskem in so bile vse naperjene proti vladanju tujcev v Italiji (contro il dominio dello straniero); bile so začetek, in reči se more, da so uprav boji mej spanjskimi, francoskimi in avstrijskimi vladarji za verhovno oblast v Italiji dali povod italijanskim filozofom, da so oni iziskovali temelj ljudske pravice in našli, da ima vsak narod pravico do one zemlje, na kateri od nekdaj prebiva, da narod znači v prvi vrsti jezik, katerega govori in običaji, kateri so se v en jezik govorečem ljudstvu vkoreninili. Kakor hitro so Italijani to pravo teoretično ustanovili, začeli so ga tudi izvršivati praktično. Poslužili so se v ta namen v prvi vrsti Napoleona III., ki je še kakor prognanec z italijanskimi uporniki sodeloval, in kateri mu niso malo pomagali, da je kesneje dosegel svoje namene; a tudi on bi se morda ne bil ganil za izvrševanje narodnostnega načela, da ni največi italijanski državnik, Cavour, njega nekako moralno primoral, da priskoči Italiji na pomoč, ko se je leta 1859. po vsej italijanskej zemlji unel upor proti vladavi Avstrije in Bourbonske dinastije v Italiji. Na čelo tej vojski za načelo narodnosti je stopila mala Sardinija, katerej je bil Cavour prvi minister, in katere kralj Viktor Emanuel je zatajil vse dinastične tradicije in se postavil na čelo revoluciji, katere moralno sredstvo je bilo uprav narodnostno načelo. V Italiji je zma-

galo to načelo in ta zmaga je bila prva sankcija narodnostnega načela po skoro vseh evropskih dinastijah in ljudstvih.

Denes, po kratkem času, nihče več ne dvomi o narodnostnem pravu, ono postalo je temelj vse evropske politike. Po našem menenju pa ni narodnostno načelo in njega priznanje kot javno pravo nič drugega, nego izrodek in natančnejši izvod ljudskega prava, kateri so bili obveljavili francoski filozofi (enciklopedisti) in kateri je bila uže poprej v temeljila angleška, a razširila in končno za vso Evropo sankcionirala francoska prva republika.

Ali narodnostnega načela so se polastili vsi drugi, posebno zatirani narodi in med njimi najbolj mi avstrijski Slovani, kateri vsako leto z večjo silo tirjamo svoje narodne pravice. — Prav to načelo pa je vrat zlomilo tudi prvemu njega izvršitelju, Napoleonu III., kajti nemški največi državnik vseh časov, Bismark, vporabil je tudi to načelo za nemški narod in v pogubo drugega cesarstva na Francoskem. (Kako pač igra osoda tudi z najmočnejšimi ljudmi na svetu!) A naj se sodi, kakor hoče o politiki II. cesarstva na Francoskem, gotovo je le to, da je Napoleon III. se svojim izvedenjem narodnostnega načela in se svojo gospodarsko politiko postal začetnik čisto nove kulturne dobe v Evropi. — Naj denes sodeniki, katerim je merodajen le uspeh, Napoleona III. še tako grdo obsojajo in mu odrekajo vso ženjalnost, zgodovina, ki je nepristranska sodnica, ona

bode Napoleona III. stavila morda, in skoraj gotovo, nad Bismarka.

Dandenes pa imajo le one države lepo prihodnost, katere so osnovane na narodnej podlagi. — Le malo držav je, katere ne bi bile prišle v vrtnice največe ideje tega stoletja. Vsaka država bode morala še mnogo računati s tem mogočnim činiteljem, marsikako državo še obišče ta lavina in bode prej ali slej primorana spoznati očitno svojo barvo. Mnoge države so se dolgo branile pripoznati načelo narodnosti, pa so morale na posled kapitulirati. Avstrijo, Švico in Turško to prašanje najbolj nadleguje. Švica živi in dobro živi, ker v njej vlada zlata svoboda in velevlasti jej ne kratijo življenja, tudi se bojé dotaknoti jo, da ne bi potem nastala prevelika komplikacija. A Avstrija, velevlast prve vrste, branila se je dolgo priznanju omenjenega načela; avstrijska politika ni hotela dati narodnostnem principu prednosti pred zgodovinskim pravom, ne v notranj, ne v zunanji svoji politiki. Po nesrečnih vojnah in britkih skušnjah, katere je naša država napravila z germanizacijo in madjarizovanjem, kaže se, da so naši državniki prišli k pravemu spoznanju. Nadejamo se, da zora poka, dan se dela, in da Avstrija vstaja pomlajena z svojo orientacijo politiko, katera močno pripomore, da v Avstriji v kratkem popolnoma in končno zmaga narodnostna politika na znotraj in zunaj, kar starodavno državo prebudi in jej da novo moč, o čemur pa bomo kesneje govorili.

Popolni propad teokratske turške

PODLISTEK.

Smešice.

(Konec.)

III.

Ker je bil naš znanec profesor pri državnih izpitih z dijaki nenavadno strog in jih metal kar brez usmiljenja, imeli so tudi oni piko nanj. Ko profesor neki dan z veliko natančnostjo genealogijo neke vladujoče dinastije na tablo risa, skrijejo mu njegov obilnatni cilindar, kateri je pokladal vedno na isto mesto in postavijo prav tja veliko skledo z vodo. Naš učenjak je imel tudi neprijazno navado, da ni niti pri vstopu v dvorano odzdravil svojim poslušalcem in odhajal vedno s pokrito glavo.

Ko isti dan končavši svojo predavanje za palico in klobuk hoče zgrabit, vzame napolnjeno skledo ter hoteč pokriti se, — vodo po životu razlije. Ko udari pri tem nepopisljiv smeh njegovih poslušalcev, jeze in sramote skledo na tla trešči in razmišljen brez pokrivala otide.

Stoprv na ulicah se zopet prepriča svoje pozabljenosti in da se mu ni treba vrniti, hiti k bližnjemu klobučarju in si tam svetel nov cilindar kupi.

Staro pokrivalo pa je viselo odslej vedno v dvorani visoko gori ob stropu in se je krstilo strogemu profesorju v spomin: »cilinder historicus«.

IV.

Imeli smo profesorja, ki je bil navadno zelo razmišljen, zraven te učenjaške last-

nosti bil je pa tudi jako kratkoviden. Poslednje porabilo neki dan njegovi dijaki v smešnico, da ne take.

Profesorjeva soproga, ne lepa, a kakor je hudoben svet trdil, precej ljubosumna žena, čakala je namreč vsako opoludne pred vseučiliščem svojega moža in ga spremljala potem po mestu na sprehod.

Poredni dijaki naprosijo nekega nekega kavarniško točarico, ki je bila profesorjevi soprogi precej podobna, naj se tudi njej primerno obleče in pred vseučilišče stopi mej tem, ko oni po postreščku naznanijo profesorju, da ga njegova žena pričakuje.

Profesor iznenaden, kaj boče žena v tem času, hiti radoveden na ulice in — prijazno točarici svojo pazduho poda.

Kriva soproga pa mu po svoji instrukciji migne naj jo spremi dalje, kajti polno gruč dijakov je uže čakalo na ulici smešnega dogodka.

Vedno poslušni profesor otide molčeč se svojo spremljevalko in ker žena dolgo ne prične govoriti, obstoji, prijazno jej roko stisne in glasno, kakor je imel navado, pravi: »No, angel moj, zakaj si prišla danes tako zgodaj? Sicer me čakaš vedno pozneje, kakor sva se dogovorila.«

Mej tem ko profesor tako ljubeznjivo se svojo goljufno ženo govori, pride izza vogla prava profesorjeva soproga i strmeč, vse besede čuje. Lehko se veruje, da jo zgrabi zaradi tega silen ljubosum in jeza, katerej da z ne baš prilizljivimi besedami proti nezvestemu možu dušek.

Nepopisljivega smehe in veselja gledajočih dijakov nam ni potreba popisovati. Konec temu pa je bil, da je ubogi profesor živl odslej kakor pod policijskim

nadzorstvom, kajti ljubosumna žena ga je spremljevala v bodeče tudi na univerzo ter ga opoludne redno uže na stopnjicah pričakovala, saj misliti si ni mogla, da je bila zadnja dogodka le dijaško maščevanje nad prestrogim profesorjem.

L-s.

Ena ali dve iz okolice.

Kdor pazno motri življenje tržaških Slovencev, zapazi nek razloček med tistimi, ki v mestu, in tistimi, koji v predmestjih bivajo; nehoti jih bode delil v zmerne in varčne, in pijančljive in zapravljive. — Ubog kmetški fantič pride od nekdaj s Krasa ali Kranjskega v Trst; tu stopi k malu k temu ali drugemu v službo, da se vsaj preživi; s časom prihrani si kak sold, daje ga hraniti gospodarju, dokler se mu ne nabere izdatna svotica, s katero potlej položi temelj kakej majhnej trgovini. — Začetek je storjen, za drugo uže Bog pomore. Počasi napreduje in naposled »naredi se« — da po okoličansko povem — »gospod«. In teh ni eden sam, temuč več. Tukaj pa, ako se v okolici kaj baviš, naletiš večkrat na besede: človek nema sreče, ali tisti prokleti »čufarja« jo pa imajo to se ve, da nemate sreče, ako se ne brigade, da si kaj prihranite, ampak poganjate vse skozi grlo. Ne zameri mi, dragi čitatelj, ako tako strogo govorim, ampak napoti se v nedeljo zvečer v jedno ali drugo vas blizu Trsta, kder utegneš naleteti, tam na hripav glas pijanega moža, tu na grozno kričanje in pretep. Ali ni to res žalostno? Ali ni grdo videti pijane može in fante,

ki kasno po noči opletaje se prihajajo domov in tukaj razgrajajo nad ženo ali materjo ter jih proklinjajo? Porečete, da to ni res, da je to pretirano, vendar pa se tega, kakor sem omenil, lahko vsak prepriča.

Huda je kuga, ki neusmiljeno ljudi kakor muhe mori, pa strašnejša je kuga, ki si jo ljudje sami pripravljajo — strupeno žganje. Uboštvo, ki se, kakor povsod, tudi v tržaški okolici širi, primoralo je ljudstvo se tega poprijeti. Dokler je bilo kaj več zaslužka in zemlja bolj vrgla, popijalo se je in trosilo na vino, ako pa ni bilo denarja pri hiši, dolgove delalo, da so nazadnje premoženja bila prodana (njih prejšnji gospodarji pa prišli v sirotišnico); zdaj, ko se le vsako toliko kak belic v žepu prikaže, zapravi se na žganju. Gnusi se človeku, ko vidi v poznej noči ležati neumnej živini podobne pive na javnej cesti, doma pa morebiti jočejo otroci okoli zaloštne matere in jo prosijo koščka kruha! To se ve, da tukaj ni govora o samih okoličanih, temveč tudi otakozvanih »karbonerjih« (delalcih spremogom), kateri se cele noči, vzlasti po Belvederju ulačijo.

Žganje truplo mori in žge, kakor živ ogenj; kdor se ga prenapije, začne mu iz grla goreti. Moze se po kostih suši, želodec skrči, udje tresejo, lice uvene in obledi. Prva bolezen žganjepivca pobere, kajti nobeno zdravilo mu več ne pomaga. Kdor se z mladega žganju priuči, kmalu omaga in še v mladih letih gre pod zemljo. Tukaj v okolici pa imajo nespametno misel, da po žganju človek močnejši prihaja in se debelji!

Res, da tu v okolici žganjepivstvo ni

države pa je že sklenen ne le v evropskem areopagu, temuč tudi tam, kder kraljujejo nadčloveške sile; najboljše znamenje propada Turčije pa je to, da so jej priskočili na pomoč naši pod židovsko egido postopajoči centralisti, rekše propali ustavoverci.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarjevič in cesarjevičina sta bila 17. t. m. v Yildiz Kiosku na obedu pri turškem sultanu. Potem je sultan podelil cesarjeviču veliki kordon osmanlijskega reda s zvezdo v brilantih, cesarjevičini pa veliki kordon šefkatreda z brilanti. Tudi spremstvo je dobilo rede. Popoldne je cesarjevič sprejel avstrijsko-ogerskega poslanca, diplomatsko osebo in potem obiskal sladke vode v Evropi. Sultan je dalje poklonil cesarjevičini zavrtnik iz brilantov in cesarjeviču sabljo z vdelanimi brilanti. Avstrijsko-ogerskim naseljencem, ki so se mu poklonili, rekel je cesarjevič: V svesti si bodite, da tukaj, daleč od domovine, z skupnim in složnim delovanjem pričate o mogočnosti naše države in da morate tukaj Avstro-ogersko zastopati. S živim veseljem cesarjevič poročim, kako resnično domoljubne čute sem mej Avstriji v Carigradu našel. 19. t. m. dopoldne je obiskal visoki par Skutari; popoldne je obiskal cesarjevič vojaške ustanove, v arsenalu so mu poklonili dva krasno izdelana revolverja. Zvečer je bil pri avstrijskem poslaneu na večerji.

Poslanska zbornica prične v petek zopet zborovati in poroča se, da do binkošti konča svoja dela, potem pa se skličejo deželni zbori, za katerih več bodo poprej nove volitve, ker je njih postavna doba minola. Najbolj zanimljive in važne bodo volitve na Moravskem, tam so zdaj Nemci v veliki večini, če tudi je v deželi dve tretjini Slovanov. Boj mej Čehi i Nemci bo vsakako hud i Čehom ne otide zmaga, ako se dobro pripravijo in vsak svojo dolžnost stori.

Na Dunaji je bil 21. t. m. volilni zbor, katerega se je vdeležilo 10.000 volilcev in sprejeta je bila resolucija, katero je predlagal občinski svetovalec Lueger, naj se verno železnico prevzame država. Načelnik pri tem shodu je bil poslanec Schönerer, ki je govoril zoper jude, kapital in časnikarstvo.

V ogerskejši poslanski zbornici je 21. t. m. odgovoril minister Tisza na interpelacijo glede ukaza dolenje-avstrijskega namestništva ter rekel, da je bil ta ukaz preklican. Ogerskejši vladi tedaj ni bilo treba storiti izvenrednih naredb, vendar ima vlada pravico do moralnega pri-

znanja, ker je bila pripravljena, zapaženo napako popraviti. Zbornica je to izjavo na znanje vzela.

V Bosni in Hercegovini so vse pravoslavne občine odpravo «vladikarine» z veseljem pozdravile. Posebna deputacija pojde na Dunaj, da se cesarju za to milost zahvali.

Vnanje dežele.

V vzhodnej Rumelji mine letos postavna doba vlade kneza Bogorides-a. Turčija bi ga rada še dalje obdržala, ali ruska vlada se je temu odločno uprla, ker je Bogorides trdil, da so ruski agenti provzročili tabore, na katerih so se sklepale resolucije za združenje Bolgarov.

Avstrijsko-ogerski zastopniki so 18. t. m. v Parizu podpisali dogovor s Francosko, po katerem ima v letu 1866. sklenena brodarstvena pogodba še eno leto veljati.

V Parizu so 20. t. m. zaprli več socialistov vsled zahtevanja nečega poslanca.

Angleška vlada je povabila vevlasti, naj se vdeležijo zbora, v katerem se bo posvetovalo, kako naj bi se denarstveno stanje Egipta zboljšalo; gre namreč za to, da se zniža odškodnina tistim Evropecem, ki so škodo trpeli, ko so Angleži bombardirali Aleksandrijo, Arabci pa po mestu požigali in ropali.

O krivem proroku Mahdiju se skoraj vsak dan kaj nasprotnega poroča. Nedavno se je razširila vest, da je umrl, kar se pa ni potrdilo. Od 9. t. m. je poročil Gordon iz Kartuma, da je nek trgovec prinesel vest, da je Mahdi rod Tegeba dvakrat potokel i da je njegova zguba velika. Mahdi je od upornikov prav tako obkoljen, kakor mi, trdi Gordon. Koliko je na tem resnice, to ne bo dolgo skrito. — Policija v Indiji je zasegla mnogo Mahdijevih proklamacij, ki so indijske muhamedanek uporju ščuvala.

Iz Berbera je 20. t. m. poročil Husein paša, da je tamošnje prebivalstvo začelo kljubovati in pretiti ter se je bati, da uporniki Berber v malo dneh popolnoma zaprjo. — Iz Kahiru pa se od 19. t. m. poroča, da se je 300 moč močna posadka v Shendiju zaradi pomanjkanja živeža vkrcala z nado, da dospe v Berber, ali uporniki so jo napali in pomorili vse vojaške.

Gordonovo pismo od 8. aprila, katero je prejel od njega general Baker, potrjuje, da je Kartum v nevarnosti, preskrben je sicer za pet mesecev s živežem, ali okoli njega se podi 2000 upornikov konjkov. Gordon upa, da se njegovo stanje zboljša ko reka Nil naraste. On svetuje, naj se pozovejo angleški in ameriški bogataši, da zlože 200.000 lir šterlinov, ta denar naj se ponudi turškemu sultanu, da pošlje 2 do 3 tisoč turških vojakov v Berber; s temi bi se tam mogel red napraviti in proti Mahdiju jez postaviti.

DOPISI.

Iz sežanskega okraja, 19. aprila. — (Okrajna učiteljska konferenca) je bila 7. aprila za okraja Komen in Sežana v šolskem poslopiju v Sežani.

Udeležilo se je 32, tedaj razen treh bolnih in osem pomožnih učiteljev vsi učitelji omenjenih okrajev. Iz mej gostov je bil navzoč g. A. Suc, podpredsednik c. k. okraj. šols. svetovlastva.

Predsednik c. k. okraj. šols. nadzornik g. prof. Davorin Sinkovič, c. k. učitelj na nemški meščanski šoli v Trstu, otvori sejo ob 10. uri s prijaznim pozdravom in imenuje za svojega namestnika nadučitelja g. Antona Lebana iz Komna. Za zapisničarja sta bila, po predlogu, soglasno izvoljena učitelj g. Dr. Bunc iz Skrbine in učitelj g. A. Čotar iz St. Polaja.

Predsednik poroča potem s zadovoljnostjo o stanju šol v minolem šols. letu. V pedagogično-didaktičnem obziru se je na boljše obrnol ter se je g. nadzornik prepričal, da šole tukaj v podučevalnem, kakor tudi odgojevalnem obziru napredujejo. Malo število šol je, v katerih je napredek v tem obziru neznamen, a upajmo, da v prihodnje tega ne bo. treba več omenjati. Pred vsem je potreba se z učnim gradivom prav dobro seznaniti ter pri poduku dobre metode posluževati. Skrb za nadaljno izobraževanje naj bode vsakemu učitelju sveta dolžnost. Iz nadaljnjega poročila je bilo razvidno, da je 90% otrok šolo obiskovalo, kar je vsekako lep dokaz marljivosti in vestnosti od strani učiteljstva in dotičnih šolskih oblastnj. — itd. —

*) Po naključju zakasnelo.

Pričela se je potem razprava o prvi točki: »kritika Nagelovih računov in ali bi se te mesto Močnikovih uvedle v ljudske šole«. Poročevalec g. J. Trampuž, učitelj v Kostanjevici, poudarjal je, da ostanemo pri Močnikovih, kar so vsi naučijo soglasno potrdili in to po kratki debati, koje so se udeleževali gg. Fr. Tomšič, Ant. Leban, Janko Leban, Hrovatin, Kante in g. nadzornik sam.

O drugej točki dnevnega reda: »O naših Abecednikih, t. j. je-li naj se v naše šole uvede Miklošičev, Zumer-Razingerjev ali Praprotnikov Abecednik« — govoril je g. Benigar, nadučitelj Tomajski. Pokratke debati se je sprejel Praprotnikov Abecednik, kateri je po mnenju merodajnejših pedagogov najboljši, kar jih je — da si ima tudi tu pa tam nekoje pomanjkljivosti. O tretjaj točki: »Za koliko in v čem upliva nova šolska novela dne 2. maja 1883. na učne načrte za Primorsko« — referiral je g. Anton Leban, nadučitelj komenski. Brez nikake debate, izimši temeljitih nadzornikovih opomb, sprejela se je soglasno g. referenta resolucija, da šolska novela ne upliva nič na učne načrte za Primorsko, ker vse, kar šolska novela zahteva, itak se izvršuje, sploh bi bile nekoje malenkostne spremene — nebitvene. Potem je prišlo na vrsto poročilo bibliotekne komisije, volitev stalnega odbora in bibliotekne komisije in to soglasno po predlogih.

Zadnja točka: »Volitev dveh udov v deželno učiteljsko konferenco« je izostala, ker ni še tri leta minolo, od kar se je ta volitev izvršila; tedaj ima še nadalje svojo veljavo, in tako ostaneta g. Hrovatin, nadučitelj Sežanski in g. Fr. Tomšič, učitelj Nabrežinski odposlanca.

G. predsednik se nato zahvali učiteljstvu za trud in složno sodelovanje pri konferenci ter s trikratnim živjo-klicem na Nj. Veličanstvo zaključi ob 2¹, uri zborovanje.

Konec se g. Anton Leban, predsednikov namestnik, zahvali g. predsedniku v imenu skupščine za točno in nepristransko voditev konference. Navzoči zoriijo g. nadzorniku »živjo«; vse pa je sklenol skupni obed v Mahorčičevj gostilni, kder smo bili dobro postreženi z jedajo in pijajo.

Z Notranjskega, 16. aprila. — Delu Notranjske, oziroma primorske dežele, preti sedaj neka nevarnost. Tržaški magistrat je vse mogoče storil, da bi preskrbel tržaškemu mestu vode. C. kr. okr. glav. v Postojni z razglasom od dne 31. marcija t. l. št. 8229. naznanja občinam, da bole dne 5. junija t. l. zastraen prodaje vode Reke v Bistrici obravnava itd. Slovenski časniki so izrekli v tej zadevi uže večkrat svojo misel — in sicer v smislu ljudske volje. — Ali ker je stvar sedaj prišla tako daleč, da se z vso ozbiljnostjo misli na to delati, da bi se ubogemu ljudstvu, katero je uže itak malo da ne popolnoma obubožano, s prodajo edinega naravnega pripomočka, na kateri se ono še naslanja, nit življenja pretrgala, moramo tedaj v obrambo tega odločno povzdigniti svoj glas. Kedor pozna okoliščine bližje in dalje od imenovane vode živečega ljudstva, katero je na njo navezano, kakor majhen otroček na svojo mater, on v čutu ljudskega prava prodaje te vode nikdar ne dovoli.

Čudno se nam pa vsakako vidi, da imajo celo nekateri domačini (malnarji), kateri se sicer prištejejo močnem, za blagostanje ljudstva unetim, tako čudne pojme o tem, da se upajo kar naravnost trditi, da imajo Tržacanje vso pravico do vode, ter da jim vzetja taiste ni mogoče zabraniti. Nam ni znano, od kod ti možakarji le njim lastno učenost zajemajo, vendar se nam vsakako čudno zdi, videti jih v vrstah tistih bistriških kavalirjev, kateri bi samo zbog lastnega dobička radi od vzeli ubogemu ljudstvu še edino naravno dobroto — kapljico vode.

Ako tedaj le ti ljudje tako rekoč po sili ponujajo vodo Tržacanom, kde so potem pravice ostalega ljudstva? — Nam se dozdeva, da postava ni narejena enostransko, ampak da dovoljuje užitka vsakemu le toliko, kolikor ga brez škode napram svojemu bližnjemu lahko dobi. Ako je tedaj to pravilo veljavno glede celo bližnjih vodnih sosedov — koliko bolj mora biti veljavno glede oddaljenih skupin ali mest.

Sedaj nastane pa glavno prašanje: More li tržaško mesto celemu delu dežele, poleg katerega so udeleženi tudi prebivalci Primorske, vzeti vodo brez škode? Ker je gotovo, da imajo prebivalci dežele do vode, skozi katero teče in v kateri ima svoj izvir, večje pravo nego drugi, toraj je tembolj neopravičeno mnenje tistih, kateri mene, da ima vsak drugi enako pravico, do deželne lastnine. Da je temu tako, pričam uže to, da hoče tržaško mesto vodo drago odkupiti. Ali praša se: kedo bi imel največje korist in škodo od tega odkupila? — Je li mogoče velik del dežele vsaj primerno odškodovati vzlasti gledé prihodnosti v tem slučaju? — Ako bi nekateri kavalirji bili napram vsej ostalej deželi previsoko odškodovani, kateri bi potem z tisoči v žepu lahko brezskrbno živeli — kaj bode potem z ubožnejimi mlinarji in ostalim ljudstvom?

Z lahko vestjo trdimo, da milijoni in milijoni ne preplačajo dobrot, katere podaja voda Reka ob njej — in še celo dalje od nje živečemu ljudstvu. Zatorej v tem oziru ni treba gledati le na sedaj z nekaterim nasproti smehljajočim se goldinarskim obrazcem, ampak na dolgo — neznanu prihodnost.

Vzlasti ubožnej posestniki — mlinarji bi dobljeni denar pognali, ter z ljudstvom vred postali pravi ubožci. Dokazov za to podaje nam dovolj doba železnica. Drago so plačevali posestnikom zemljišča — ali s žalostjo moramo pripoznati — da so dotični posestniki tudi drago prodali svoj blagostan. V posesti obilega denarja, kateri se jim za ugodno življenje ni smilil, navadila se je večina njih labkomišljenega življenja, katero jih je pripravilo, če uže na beraško palico ne, vsaj pa tako daleč, da na svojem posestvu le še životarjijo.

Koliko večja nesreča bi bila pa v tej zadevi, ako bi Tržacanje res vodo vzeli. Vsa dolina od Kočanov do Vrem bi postala prava puščava, kder bi se na daleč okolo ležečim zemljiščem še to malo rodovitnosti odvzelo, kolikor jo do sedaj imajo. Tudi je treba poseben ozir jemati na to, koliko je vode ob času suše. Nekaj let semkaj — in kedo je porok, da ne bode temu še večkrat tako — je ob času suše vode tako malo, da je niti mlinarji za en sam kamen dovolj ujeti ne morejo.

In prav sedaj, ko nam po daljšem suhem vremenu uže kakove štiri mesece ni dež nobedenkrat zemlje do dobrega namočil, vsahnoli so po vseh bližnjih hribovskih vaseh izvirki in studenci, tako, da je večina posestnikov primorana svojo goved goniti na vodo Reko napajati.

In ta slučaj se je ponavljal poprej uže šestokrat, in kedo je porok, da se še ne bode? — In pri takovih okoliščinah, kder nam je voda Reka v največji sili edino pribežališče, hoče se nam siloma še edino ta naravna pomoč odvzeti? Naj se je svobodno napije, kedor je žejen, a da bi si mi pustili tak božji dar od ust odtrgati, tega nel — Mestu Trstu ne zavidamo dobre vode, ali tega nikakor ne moremo dopustiti, da bi se vrhu vseh mestnih dobrot, na škodo velike večine dežele, še voda mestu odstopila. To bi bilo tudi v slučaju, ako bi ljudstvo samo v to dovolilo, zavednih domoljubov sveta dolžnost, to zabranjevati — tem bolj pa, ker je ljudstvo sploh zoper nameravano stvar.

Tudi bi morala višja oblast sama čuvati interese ubogega ljudstva, ter se odločno upreti takim nameram.

Kaj bode ščasoma, ako se bode tem načinom vse le v mesta napeljevalo, če tudi postavnim potom? —

Blagostanje in obstoj mest je odvisen le od blagostanja dežel, a te treba v vseh slučajih braniti proti nenaravnemu njih uničevanju — sicer morajo — ako se dežele opustoše, tudi mesta zginiti.

Naše župane smo na tem mestu uže večkrat opominjali, naj bi osnovali skupne županske shode, ter pretresali eno stvar in drugo — tako tudi opisano zadevo. Ali žal — še enkrat žal — naša beseda je padla na skalo. Toraj vsaj zdaj se zbudite, ter naj jeden ali drugi v ta namen skliče županski shod, da se natančno dogovori, kako v tej zadevi postopati. V vaših rokah je blagost in gorje vam izročena ljudstva; vi ste njegovi zastopniki, toraj ne zamudite prilike, ampak še ob pravem času ukrenite, kar je pravo. kar upamo, da v blagost, ubogega ljudstva tudi obvelja. Sicer se pa bomo v tej zadevi o priliki še videli.

Domače in razne vesti.

Cesarjev dar. Cesar je iz lastnega premoženja podaril občinam braniške doline na Goriškem 1000 gld. za izvršitev ceste v dolini in občini Gabrija na Goriškem 200 gold. za popravo cerkvene strehe in zvonika.

Imenovanje. Deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo gosp. Fr. Stajerja substitutom c. k. notarja v Postojni s pristavkom, da mora vsak mesec najmanj po dvakrat na uradne dneve v Senožde in Ilirsko Bistrico. Notranjska dobi z gosp. Stajerjem izvrstnega in delalnega rodoljuba.

Odlikovanje. Naš rojak in slavni skladatelj Davorin Jenko je prejel od srbskega kralja red svetega Save, Čestitamo.

Koncert del. pod. društva v dvorani »Monte verde« v nedeljo zvečer bil je močno obiskan, dvorana in galerija je bila napolnjena, šteti se more okolo 500 ljudi. Vse točke programa so se vršile prav dobro, posebno lepo pa je močni zbor pel Zajčjevo prekrasno skladbo »Hrvaticam«, v katerem se je odlikoval solist g. Z., zaradi lepega, obširnega glasa in res pravilnega petja, v tem zboru se je zaradi posebno lepega in močnega glasa odlikoval tudi tenorist g. pl. Masnec. V osmerospetu »Tam kde stoji« smo pa občudovali glas našega tenorista »stare garde«, g. Martina Vadrnola, zaradi posebne milobe. — Oba komada sta se morala na burno zahtevanje občinstva ponoviti. — Najbolj pa se je dopadal ženski dveterospet »Planinar«, kateri sti pelli gospi Modrova in Nučičeva, in gospodični

Justus.

Muhova in Umekova; pele so kakor slavčki, koloratura in harmonija, oboje izvrstno in prava slast za poslušalce, na katerih zahtevanje se je moral četverosplov 3krat ponoviti. F. S. Vilharjevo »Domovino« je mešan zbor tudi pel tako dobro, da ga je moral ponoviti. — Ta skladba je res lepa, a najmilejša ostane le Ipavčeva »Domovina«. Kaj bi hvalili igralce na citre in gosli, gosp. Prevec je uže tako priljubljen citraš, da ga občinstvo vselej burno pozdravlja, da se le pokaže na odr. — Ni nam pa bilo znano, da je g. Stelč tako spreten violinist. — Vsako točko so morali naši diletantje muzike po dvakrat ponavljati, posebno pa se je dopadala »Sinfonie Gavotte«; a v g. Prevčevi skladbi »V domačem krogu« smo imeli priliko spoznati se z novim, jako spretnim citrašem g. Guzelj-em. Navduševalo nas je tudi 7letno deklica, hčerka g. Umeka, s prelepo improvizirano deklamacijo, katero je morala deklirala ponoviti. — Pevski in muzični del koncerta se je izvršil nad vse nade dobro; novemu pevovodji del. podp. društva in »Sokola«, g. Stelč tu naše srčno čestitke! Le tako naprej, in izvršiti se utegne želja našega dopisnika iz okolice v zadnji štev. našega lista. Meji koncertom, pred ženskim kvartetom se je predala na slaven a srčen način zlata kolajna predsedniku del. podpornega društva. Odborniki in odbornice in poverjeniki so stopili na oder, pred njimi ste stali dve belo oblečeni deklici, ki ste na blazini prinesli uže omenjeno kolajno. — Odbornik, g. A. Muha, je na to povabil predsednika, naj stopi na oder, in prevzame društveni dar. — V daljšem govoru je potem g. Muha občinstvu razjasnoval, zakaj in kako so družabniki z veseljem doprinesli svoj obolus za omenjeni dar, poudarjal je zasluge večletnega predsednika za prosep društva, za vzbujo narodnega čuta med slov. obrtniki in delalci v Trstu in končno pozval občinstvo, naj zakliče trikratno »živio« predsedniku. Burni klici so odmevali po dvorani, pevski zbor pa je zapel »Zdravico«.

Predsednik, g. V. Dolenc, vidno gane, zahvali se v toplih besedah za ta dokaz ljubezni, omenja, da mu je ljudsko odlikovanje nad vsakim drugim odlikovanjem, da se nobenih ovir ne boji, dokler vlada tako lepo sporazumljenje med njim in onimi družbeniki, ki so do dobrega spoznali namen in cilj društva in so torej pravo jedro, obeča, da tudi za naprej posveti z vsem veseljem svoje slabe sile v korist društva in sklene z navdušenim opominom, da mu vsi družabniki pomagajo v dosegu prelepega narodnega in humanitarnega cilja. Navdušeni ta govor je bil večkrat pretrgan z burnimi živiklci. — Na to je podpredsednik, g. prof. Mandić prečital 16 čestitek iz raznih krajev, celó iz Zagreba in Zlate Prage, med njimi je bilo več čestitek v verzih posameznih Slovencev in lep sonet društvenega pevskega zbora. — Odborniki in poverjeniki so odstopili in predsednik se še enkrat prav toplo zahvali prijateljem, ki so mu tudi pisмено izrazili svojo naklonjenost. — Tako se je beseda in slavnost izvršila v najlepšem redu in soglasju, kakor bi to bila obiteljska slavnost. — Po besedi pa se je mladina sukala skoro do jutra, med tem ko so si v postroških sobah prijatelji navdušeno napivali. — Mi pa sklepamo ta popis se srčno željo, da bi lepa sloga v del. podp. društvu vedno trajala.

Velikansk izlet v Gorico. Del. podp. društvo namerjava letos napraviti s posebnim vlakom izlet v lepo Gorico; temu izletu se mogoče pridružijo tudi druga slovanska društva v Trstu. — Ker se je predlanskega izleta v Sežano vdeležilo nad 400 ljudi, nadejati se je, da se tega izleta vdeležijo še enkrat toliko ljudi, posebno, ako bo de ta izlet na isti dan, ko gorisko bralno in podporno društvo blagoslovi svojo zastavo. — V ta namen se v kratkem izdado pole, na katere se bodo podpisavali izletovci.

Tržaške novosti:

Nesreča. Javna kočija je v nedelo na trgu pred veliko kasarno povozila 85 letnega starca Antona Gerlanca. Možu je teško poškodovala levo nogo, da so ga morali v kočiji prepeljati v mestno bolnišnico. — V nedelo v ulici »Torrente« je neka privatna kočija povozila Ferd. Mozetiča, 13 letnega razprodajalca limon, kolo mu je zdrobilo pišal v levej nogi.

Samomorilna poskusa. Skočil je v morje pri »Miramaru« nek kmet iz Proseka. Nekateri ribiči, ki so to videli, hitro priskoče in rešijo še o pravem času moža ter ga izroče obitelji. — Nek gosp. iz ulice »Cavana«, namerjaval je skočiti v morje pri takozvane »rotundia« pod Šklednjo. Tudi tega so še o pravem času rešili.

Izlet po morju. V nedelo je odpeljal »Vergerio« v Koper 70 in »Aida« 100, in »Intrepid« v Piran 120 oseb.

Izgredi mej angleškimi pomorščaki. V nedelo popoldne so se pretepali angleški pomorščaki dveh različnih angl. parnikov. Pretepali so se na rivi v novej luki. Pomorščaki parnika »Knigs Gross« so zmagali one od parnika »Lombardy«, ter dva pobili, da so ju morali nesti na parobrod.

Karta tržaške okolice. Deželni odbor je odločil 1000 gl. za napravo karte Trsta in okolice. Izdelati se ima v razmerji 1:5000, — t. j. 1 milimeter = 5 metrom.

G. I. Bastjan katehet na mestnih ljudskih šolah v Trstu je izdelal doprso sliko ranj. mil. tržaškega škofa J. Dobrile. Omenjeno podoba jako hvalijo in prištevajo izvrstnim delom. Omenjeni gospod je izboren slikar in marsikatero delo, ki je izšlo izpod njegovih rok, nahaja se zdaj v jedni ali drugi cerkvi. G. I. Bastjan ni le izvrsten pedagog, ampak tudi marljiv gojitelj Apelove muze.

Mestni župan dr. Bazzoni ni še povsem ozdravel, kakor so nekateri poročali in ga celo videli v Gorici pri konjskeji dirki. Ker njegova bolezen je bila huda, ozdravljenje se vrši le polagoma. Zadnje dni se ga je prišla lahka mrzlica, ki mu brani iz postelje.

August Rascovich, oni znani rudečkar in mestni oče tržaški, naznanil je pred mnogimi leti, da on in njegova žena in otroci nimajo nobene vere, zaradi tega ni dal niti krstiti nobenega svojih otrok. — Zahteval je od magistrata, naj vpiše njegove otroke v civilne matice. Politika gosposka pa tega ni dovolila, ampak odločila, da se imata dva otroka, ki sta bila rojena pred naznanilom Rascovich-a, da je brezvernež, krstiti in po kristjansko-katoliško odgojiti. Rasc. je proti temu odloku rekuriral na najvišje upraviteljsko sodišče v Beču, katero pa je odločilo, da mora R. vse otroke ženskega spola krstiti, dečke pa le one, ki so bili rojeni, predno sta stariša naznanila svoj izstop iz katoliške cerkve, mej tem ko ima magistrat po onem izstopu rojene dečke vpisati v civilne matice. Bode li R. krstil zdaj one uže velike dečke in dekleta? Na vsak način bo to čudna družina.

Največji zvon v tržaški okolici. Svetovanci so sklenili kupiti nov zvon tehtajoč klg. 1870 (33 centov) da bo uglasben še starimi zvonovi. Naročili so z narodnimi napisi pri gosp. Samasi v Ljubljani.

Za uboge šolske otroke. Naučni minister je določil fr. 5265-35, za nakupovanje šolskih knjig za uboge šolske mladino v Primorju, in sicer to za bodoče šolsko leto 1884—85. Slavni c. k. okraj. šols. svet sežanski, je v tej zadevi uže pred 14 dnevi vprašal vsa šolska vodstva sežanskega okraja; koliko in katere knjige bi se za dotične šole potrebovale.

Zamrlj je upravitelj grada »Miramar« našim okoličanom dobroznani gosp. Henrik Mumb. pl. Mühlheim. Stanoval je v mestu, v ulici Gopa št. 2. A.

Izpred sodišča. Gregor od Michaela Zenko je bil obsojen v šestmesečno trdo ječo radi tatvine. V noči od 27. na 28. febr. m. m. dva neznanca sta udrla skozi streho v klet Jožefa Mahorčiča v Podbrežji v sež. okraju. Tukaj sta se ga napila, da sta bila skoraj pijana; pri odhodu pa nista pozabila seboj vzeti več kosov orožja in lestvo, s pomočjo katere sta bila zlezla na streho omenjene kleti. Zandarmerija je sledila tatova, ter ju prišla in izročila pravici. Izvrstno je oba zagovarjal dr. Milanič.

Tatvine in policjsko. Nadzornik policijnih agentov gosp. Nučič je v petek ustavil dva prebrisana tlica: Tržačana Andreja S., iztrjevalca, v službi pri D. Spazzali-ju, ker je iztrjani denar zapravil v družbi svojih prijateljev in žensk slabega imena, — na škodo svojega gospodarja; — potem iz Trsta izgnanega Luko K., iz Sežane, pravega potepuha, ki je lahkoversnim ljudem denar pullil na prav sleparski način. Pravil jim je, da zna delati banknote po 5 in 10 gl. — in kdor mu posodi 1 gl., povrne mu v svojem času štirikrat toliko. Ni ga, rekel je včasih, da bi take obresti dajal na spojeni denar, kakor jih jaz. — Daleč od taelb obrtnikov. — Ustavili so tatu, ki je mesarju v ulici »Belpoggio« odnesel volovsko stegno in tako mu povzročil škodo nad 20 gl. — Odpeljali so v senco prodajalca limon, ki se je zakrivil tatvine in radi teh bil izgnan iz Trsta.

350 delavcev ostavljenih. Dosedaj je upraviteljstvo Lloyda ostavilo 350 delavcev. In še nismo pri koncu.

Mejnaredni pogovori o ribarjenju v jadranskem morju utegnó dalj časa trajati, nego se je s početka mislilo. Vsa stvar dobiva vedno važnejšo podobo in gradivo se silno kopiči. K pogovorom se še vedno kličejo novi zvedenci, 18. t. m. sta bila pri seji dalmatinski deželni odbornik Vranković in dr. Marchesetti iz Trsta. Poklicali so se uže tudi istrski deželni glavar Vidlič, profesor na višji realki v Splitu Kolombatović, telegrafski uradnik Bucić iz Lezine in več drugih zvedencev s kvartnerskih otokov in s Primorja sploh, potem župan iz Tržiča in Grada.

Tatov na milijone. Iz Koperskega okraja nam pišejo, da se je tam uže zdaj na vso zgodnjo spomlad pokazalo po vinogradih vse polno tatov. takozvanih »trkljnov« (kebrov), ki pokončujejo trtni zasadi. Da bi le hitro vi Ricmanjci, Ložani

in Zavarjari se združili in šli na lov po teh groznih, najhujših tatovih, ki prete ves vinski pridelek uničiti, da jih brzo pomorite, da grozja uže zdaj ne pojedjo in trte tudi za bodočnost ne poškojujejo. — Vinogradniki, urno na delo!!!

Goriške novosti. Za Pirčev spomenik se je nabralo 98 gl. 10 kr. — V nedeljo je bil v goriškem gledališču koncert na čast mejnarodnej komisiji za vrejenje ribarstva. Nič posebnega. Zdaj nameravajo napraviti na čast tej komisiji še izlet v Ogled. Radi bi bili goriški prijatelji Čožotov še kaj bolj demonstrirali zaradi te komisije, pa na Dunaji so stvar zavohali in so »čožotiranje« nekoliko preprečili; še najbolj pa je nekda goriškim Italijancičem žal, da ni prišel tudi znani iredentaš Luzatti v Gorico, kakor je bilo v začetku govoreno. Smešno! — Na veliki petek je tresčilo v zvonik cerkvice sv. Ivana v Sebeljah. Šipe v oknih so skoraj vse zdrobljene, oltar je močno poškoovan in zid okoli cerkve razdrt.

Politično društvo »Sloga« v Gorici je izdalo te dni svoje poročilo za leto 1883. — Obširno to poročilo obsega 64 strani. Pred vsem prinaša ta knjižica natančna poročila o raznih občnih zbiorih društva in vse od društva sklenene prošnje in resolucije. Iz letnega računa je razvidno, da je društvo v letu 1884. imelo dohodkov f. 100, strokov pa f. 49-16, v denarnici je ostalo for. 50-84. Ob enem daje tudi društvo račun otroškega vrta. — Potem račun so darovali razni rodoljubi za omenjeni vrt lepo svoto od f. 968-42. — Premoženje otroškega vrta je znašalo koncem leta 1883. f. 824-18. Za leto 1884. je predudarjen dohodek in strošek za omenjeni otroški vrt na f. 725.—, kar ni veliko za tako koristno napravo in bi moralo vzbujati tudi drugod sklepe za napravo takih vrtov, posebno pa v Trstu. — Iz imenika udov društva »Sloga« je razvidno, da to društvo šteje blizo 400 udov, kar kaže da se je društvo zdatno pomnožilo. Na peticijo za deželni kulturni svet, ki se tudi nahaja v knjižici, bomo se še posebej ozirali.

Ponarejen denar. Zandarmerija je prišla moža iz Biteža za Sv. Goropri Gorici, ki je trossil ponarejene goldinarje in drugi srebrni drobci med prebivalci na Kanalskem in Cerkljanskem. Tudi na Kranjskem so začeli zopet trostiti ponarejeni srebrni denar. Kranjski ponarejalci lijejo svoj denar iz cinka in svinca. Zadnje dni je izdal nek kmet ponarejen srebrni goldinar v Trebnjem, katerega je baje dobil, ko je kupil pri krojaču na Starem trgu izdelano obleko pri menjavi petaka. Ponarejen goldinar je imel letnico 1877. V ponedeljek pa je vložila v kranjsko hranilnico neka ženska več svoto denarja, v katerej sta bila dva srebrna ponarejena goldinarja z letnico 1879.

Nesreča na istrski železnici. Grozna nesreča se je prigodila na državni istrski železnici med Puljem in Divačo. Neka 40 letna kmetica je prišla pod želez. stroj ne daleč od postaje Cerovlje. Hotela je iti preko želez. tira, ko lukamatija pridrdra in uboge kmetico zagrabl ter jo nekoliko korakov z seboj vleče in razmesari. Mašinist je delal napore, da mašino ustavi, ali ni bilo več časa — in neprevidna ženska je morala plačati z smrtjo svojo predrznost. Glede žel. čuvaja pa se zagotavlja, da je on pri tem povsem nedolžen, ker šrangó je bil še v pravem času zaprl.

Rokodelsko bralno društvo. Tolminu priredi v 27. dan t. m. prvo besedo svojega obstanka v g. Devetkovej dvorani s tem sporedom: 1. Pozdrav: Nedved, 2. Govor predsednikov, 3. Deklacija: Hajdrih, 4. Poglavlje I. II. III.; vesela igra, 5. Svět: Foerster, 6. Mutec; vesela igra, 7. Pesem koroških Slovencev. — Začetek točno ob 8. uri. — Vstopnina nendum 30, udom 10 novcev. — K obilnej vdeležbi vjudno vabi. Odbor.

V Ljubljani se vrše dopolnitve volite v mestni zbor. V ponedeljek je bila volitev v tretjem razredu. Vdeležilo se je 79 volitev in izvoljeni so bili od narodnega odbora uasvetovani kandidati, gg.: Valentincič z 77, I. Geha z 76, Sr. Noll z 76, Počivalnik z 72, Škrbinec z 64 glasovi. Včeraj je bila volitev v drugem razredu, in izvoljeni so bili od narodnega odbora priporočeni kandidati, gg.: Ledenik z 129, dr. Tavčar z 132 in Gogala z 126 glasovi. Danes se vrši volitev v prvem razredu.

Vojaški manévri na Gorenskem. Septembra meseca t. l. se bodo vršili veliki manévri od strani tretjega armadnega oddelka.

Predsednik dež. sodnije v Ljubljani nekda postane ali g. Josip Poljak, svetovalec višje sodnije v Trstu, ali pa viši dež. pravdnik v Trstu, g. dr. Ferd. Schroti. — To vest je prinesla v ponedeljek »Triester Zeitung«.

Socijalisti v Ljubljani. Zadnje dni se je dosti pisalo v Ljubljanskih listih o nekem krojaču F. Železnikarju, ker je bil eden glavnih agitatorjev pri mestnih volitvah. Predvčeršnjem zvečer pa je sodeljal na predlog dr. pravdnika dala zapreti Železnikarja in čevljarja Tumo.

— Proti obema ima nekda dr. pravdnik dokaze, da sta v zvezi se socijalisti. Pri Tumi so nekda našli mnogo veleizdajskih socijalističnih tiskovin, katere so bile skrite v neke stare peči v drvarnici. V Ljubljani vendar socijalizem nima korenin, tam ne more rasti, le nekatere razbeljene glave, ki so nekaj vohale, pa nič razumele, so se morda ogrevale za teorije socijalistov. — C'est l'importation de Paris.

»Hrvatska Vila« ta največji beletistični in ilustrirani, izvrstno uredovani hrvatski list, prinesel je nedavno sliko in mojstersko pisan životopis našega pesnika Šimona Gregorčič-a; a v zadnji številki je prinesel dobro narejeno sliko in životopis našega poslanca, g. Ivana Nabergoja. — Tudi ta životopis je izvrstno pisan, posebno krasen je sklep, ki se glasi na slovensko preveden: »V dr. zboru je Nabergoj najverniji drug i soborilec zastopnika istrskih Hrvatov, gosp. dr. Vitežića, ter se je uže dogodilo, da kadar so Vitežića vsi ostali slovenski bratje zapustili, ostal mu je zvest edini Nabergoj. Dal Bog, da ostaneta vedno složna, vstrajna in neustrašljiva, dokler ne izvojneta svojemu narodu najsvetejša mu prava. Dočim se neka slovenska inteligencija v Trstu ne upa javno braniti pravice svojega naroda — on je, ako i sam, vedno ostal na braniku. Nabergoj, kateri ni niti profesor, niti odvetnik slovenski, uvideva spasištev Slovencev samo v združenju s Hrvati. Zarad tega donasamo danes sliko g. Iv. Nabergoja, pametnega moža celega značaja in unetega rodoljuba. Tako Hrvatje česté našega Nabergoja.

Dr. Vitežićev govor v državnem zboru, v posebnej brošuri v hrvatskem in ital. jeziku izšel je te dni v »Novej tiskarni«. 44 strani obsegočja brošura stane 10 soldov in se more naročiti ali pri našej, ali pri administraciji »Naše Sloga«.

Obešana sta bila v Beču včeraj zjutraj ob sedmih zlopovestna morilca Hugon Schenk in Schlosarek. Prvi se je kesal i prošil duhovnika, da se z Bogom spravi. Karola Schenka je cesar pomilostil in vsled tega je najvišje sodišče spremenilo smrtno kazen v dosmertno hudo ječo.

Poziv. Binkoštno praznike, v dan 1. junija t. l. slavilo bode slovensko telovadno društvo »Savinski Sokol« v naročji prekrasne Dolenje Štajerske, v Mozirji, slavnost blagoslovenja društvene svoje zastave.

Podpisani odbor usoja si tem potom vabiti najljubneje slavna narodna društva, vse odlične narodnjake naše, narod iz ožje naše domovine, kakor tudi bratski nam narod iz slovenskega juga ter mile nam brate na severni strani bivajoče.

Dragi rojaki! Udeležite se navedene slavnosti v mnogobrojnem številu, da skupno z Vami vredno proslavimo slavnosti dan in združeno delamo v prosep milega nam naroda slovenskega, posebe pa da si prizadevamo v prostem narodu utrditi pravo narodno zavest, ter ga skušamo dovesti do pravega narodnega prepričanja.

Slavna narodna društva, katere namestavajo Binkoštno praznike udeležiti se slavnosti blagoslovenja zastave »Savinskega Sokola« v Mozirji in se do danes neso še prijavila, prosimo najljubneje, da blagovolijo svojo udeležbo najdalje do 30. t. m. naznaniti slavnostnemu odboru v Mozirje, da mu bode potem mogoče pravočasno oskrbeti potrebne priprave in uredbe. Za znižano ceno po železnici, ki se za časa objavi, se je skrbelo. Spored slavnosti naznani se v kratkem. Radi vožnje iz Celja v Mozirje, radi slavnostnega bahketa izvolijo naj se slavna društva in p. n. gostje o pravem času oglasiti pri starosti »Savinskega Sokola« gosp. Josipu Lipoldu v Mozirji. Na zdravje! V Mozirji v dan 18. aprila 1884. Slavnostni odbor

Javna zahvala.

Zdolaj podpisani se zahvaljujem društvu tržaških lovcev, ker v nedeljo 20. t. m. so imeli obed pri gosp. Lukši v Proseku, in pri tej priliki so mi podarili 18 gl. 36 kr., da se razdelé mej naše uboge.

Prosek, 21. aprila 1884.

V. Cibič, župan.

Tržno poročilo.

Trgovina v obče miruje, po nobenem blagu ni živahnejšega prašanja, cene kave sladkorja, sadja, olja se pomikajo nazaj; le cena petrolja je trdna. — Domači priidelki so tudi zanemarjeni in cene žita v enomer padajo. To kaže, da v notranjih deželah kupčija jako slabo ide, in da v obče ni zasluzka.

Borsno poročilo.

Tudi na borsi vlada mlahovost; le za akcije turške režije tabaka se ogrevajo borsijanci, morda se opečejo; a denes »Turki sopet sen vogues« — Valute in devize jako iskane in draže.

